

AMIKOR AZ ORVOST KELL OPERÁLNI

Egy hihetetlen vakbélműtét története

Sok felfedező sok veszélyes helyre merészkedett az elmúlt évezredekben, de kevesen voltak olyanok, akik az egyik legkockázatosabb utazásra vállalkoztak: szikével nyitottak utat a saját testük belsejébe.

◆ Leonyid Ivanovics Rogozov olyan hamisítatlan szovjet hős volt, akinél jobbat a legalaposabban kidolgozott propaganda is csak nehezen képes produkálni. Jó belépőt biztosított neki a rendszerbe, hogy az apja elesett a második világháborúban, és az is, hogy a családja Kelet-Szibériából származott. Leonyid 1934-ben, egy eldugott kis faluban született a mongol és a kínai határ közelében, de felvételt nyert a leningrádi orvosi egyetemre, amelyet 1959-re el is végzett. Fiatal orvosként éppen a gyakorlatát töltötte, amikor a fülébe jutott egy közalgó déli-sarkvidéki expedíció híre. Nem sokat gondolkodott, hanem megszakította a tanulmányait, és friss diplomájával elszegődött az expedíció orvosának.

VAKBÉLGYULLADÁS AZ ANTARKTISZON

Tizenhárman dolgoztak odalent, a Novolazarevszka nevű kutatóállomáson, amely a Schirmacher-oázis nevű területen, az Antarktika legszélén található. Amint a neve is mutatja, ez a vidék nem a szélsőséges klímájáról híres: nem borítja jég, és a legfőbb nevezetességei azok az édesvízi tavak, amelyek a felszín alatt összekötetésben állnak a tengerrel. A hőmérséklet is szinte balzsamosnak mondható, mivel a napi átlaghőmérséklet az év leghidegebb időszakában sem száll mínusz húsz fok alá.

A kutatók élete csendesen és dolgoosan telt mindaddig, amíg 1961. április 29-én reggel Rogozov arra nem ébredt, hogy nagyon rosszul érzi magát. Olyan gyenge lett, hogy lábra állni is nehezebb esett, miközben folyamatosan erősödő hányingere volt. Nemsokára belázasodott, majd alattomosan, egyre jobban fájni kezdett a hasa. Ijedten diagnosztizálta magán a hashártyagyulladás tüneteit, majd amikor ezek egyre csak súlyosbodtak, rájött, hogy valószínűleg vakbélgyulladás van. (Az elnevezés a valóságban nem a teljes vakbéltre, hanem csak annak az elvékonyodó végére, a féregnyúlványra utal.)

ÖNMŰTÉT VAGY BIZTOS HALÁL

Mivel a megfelelően gyors beavatkozás ilyenkor élet vagy halál kérdése, Rogozov tudta, hogy haladéktalanul meg kell operálni. Sajnos azonban ő volt az egyetlen orvos az egész csapatban, és a legközelebbi emberi település az 1600 kilométernyi távolságban lévő Mirnij állomás volt. Helikopterek és repülőgépek nem álltak a rendelkezésükre, de a viharos idő miatt amúgy is használhatatlanok lettek volna. A huszonhét éves medikusnak tehát el kellett döntenie, hogy szeretne-e életben maradni. Az igenlő válasz azt jelentette, hogy saját magát kell végrehajtania a vakbélműtétet.

Előkészítette a műtöt, kipakolta a műszereket, és hozatott egy nagy tükröt. Ez utóbbit a csapat sofőrje tartotta, a meteorológus pedig a szükséges eszközöket adogatta a kezébe. Rogozov igyekezett a lehető legkényelmesebb, fekvő pozíciót felvenni, félig a bal oldalára fordult, Novocainnal érzéstelenítette a hasfalát, majd megejtette az első bemetszést.

MŰTÉT A TÜKÖRBEN

Annak rendje és módja szerint felnyitotta a hasát, alatta a hashártyát, de sajnos véletlenül belevágott a saját vakbelébe. Nem volt más hátra, össze kellett varrnia, csak ezután kezdhetette meg magát a feregnyúlvány-műtétet. Minden mozdulatát a tükröből figyelte, így fordított felállásban kellett gondolkodnia. Aki már próbált bármilyen, figyelmet igénylő munkát így elvégezni, az tapasztalhatta, micsoda koncentrációt igényel, ha tükröből akarunk dolgozni. A feszültségtől és a vérvesztéségtől többször is elgyengült, megsédült, ilyenkor néhány perces szüneteket tartott.

Végül sikeresen végrehajtotta az operációt, és megállapította, hogy a feregnyúlványa borzasztó állapotban volt. Néhány órán belül szinte szétrobbant volna, ami nagy valószínűséggel a halálát jelentette volna. A hashártyát és a hasfalat összevarrta, és várta az eredményt.

A MUNKA HŐSE

Szerencsére nagyon hamar jobban lett. A láza öt nap múlva teljesen lement, a fájdalmai elmúltak. Egy héttel a műtét után eltávolította a varratokat, és két hétre rá, mintha mi sem történt volna, újra munkába állt. Végigszolgált az expedíció teljes időtartamát, majd hazatért a többiekkel. A szovjet propaganda persze azonnal rájött, hogy hatalmas kincs van a kezükben. Rogozov megkapta a Munka Vörös Zászló Érdemrendjét, és hamarosan világhírű lett.

Az élete hátralévő része ehhez a kalandhoz képest nagyon csendesen telt el. Visszatért Leningrádba, megérte, amint újra Szentpétervárnak nevezik, és több kórházban is dolgozott orvosként. 2000-ben, hatvanhat évesen halt meg tüdőrákban. A vakbele élete végéig kiválóan működött. ♦